

Факультет інформаційних технологій

Зимова школа із системного аналізу та штучного інтелекту

Тема:
Бізнес аналіз сучасної галузі ІТ

Лектор: Малієнко Андрій Вікторович

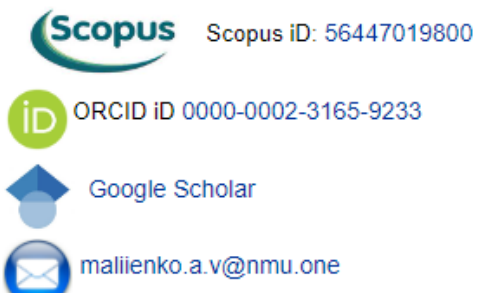
Розробники: Малієнко А.В., НТУ «Дніпровська політехніка», Владико О.Б., НТУ «Дніпровська політехніка»,

Для студентів напрямів підготовки: 12 Галузь знань

Доступне для завантаження на сайті кафедри: Буде додано по завершенню зимової школи системного аналізу та штучного інтелекту

Малієнко

Андрій Вікторович.

Доцент кафедри системного аналізу та управління НТУ
«Дніпровська політехніка», кандидат технічних наук.

Сфера наукових інтересів охоплює розробку і створення систем інтелектуальної підтримки прийняття рішень, систем штучного інтелекту, систем обробки і аналізу даних, розробку і створення баз даних та баз знань. На протязі останніх років ведеться широка діяльність в напрямку Електромобільної тематики, модернізація та удосконалення мережевого розташування зарядних станцій (математичний та прикладний апарат з використанням технології V2G, V2H).

Об'єктом прикладної діяльності:

Електромобільна тематика - підвищення ефективності й надійності роботи транспорту, вдосконалення мережі зарядних станцій та покращення електромереж окремих районів міст.

Створення концептуальних основ, моделей, методів і засобів, що формують базові засади управління проектами та програмами в умовах циклічної економіки в умовах ринкових відносин.

Владико

Олександр Борисович

Доцент кафедри системного аналізу та управління НТУ
«Дніпровська політехніка», кандидат технічних наук.

Коло наукових інтересів включає розробку і створення систем захисту хвостосховищ (відстійників відходів гірничого виробництва), систем керування на гірничих підприємствах, моделі видобування корисних копалин, використання методів системного аналізу на гірничих підприємствах.

Основний об'єкт прикладної діяльності – способи і методи видобутку корисних копалин з використанням сучасних методів бізнес аналізу, методів інформаційних технологій та технологій штучного інтелекту.

Основні терміни та визначення. **Business Analysis Information**

Business analysis Інформація - це широкий набір видів інформації, які бізнес-аналітик аналізує, трансформує і повідомляє. Це будь-який вид інформації, будь-якого рівня деталізації, який є вхідним або вихідним результатом аналізу ділової активності.

Приклади **business analysis information**:

- Вимоги
- Конструкцій
- Рішення
- Рішення (solution scope)
- стратегія змін
- результати діяльності, спрямованої на виявлення інформації (результати виявлення)

Бізнес-аналіз та бізнес-аналітика

Бізнес-аналіз - це діяльність, яка дозволяє впроваджувати зміни в компанії, визначаючи потреби та рекомендуючи рішення, які забезпечують цінність для зацікавлених сторін.

Бізнес-аналіз дозволяє компанії виявити потреби та обґрунтувати зміни, а також розробити та описати рішення, які можуть принести користь.

Бізнес-аналіз проводиться в різних ініціативах всередині компанії.

Це можуть бути стратегічні, тактичні або оперативні ініціативи.

Бізнес-аналіз може проводитися в рамках проекту або в ході еволюції компанії і її постійного розвитку. Він використовується для розуміння поточного стану, визначення майбутнього стану, визначення дій, які необхідні для переходу від поточного стану до майбутнього.

"Бізнес-аналітик (**business analyst**) це будь-яка особа, яка виконує завдання бізнес-аналізу, описані в *BABOK®*

Guide, незалежно від організаційної ролі чи посади".

BABOK v3

Бізнес-аналітик несе відповідальність за наступну інформацію:

- Виявлення
- синтез
- аналіз

Джерела інформації:

- Інформаційні системи
- Процесів
- Документації
- зацікавлених сторін

Види діяльності, які виконує бізнес-аналітик:

- розуміння проблем і цілей організації
- Аналіз потреб і рішень
- аналіз стратегій
- управління змінами
- сприяння взаємодії між залученими сторонами

Стратег

Архітектор

Системний аналітик

У кінцевому рахунку, бізнес-аналітики хочуть досягти наступних результатів:

- зменшити витрати;
- знайти рішення проблеми;
- закінчити проекти вчасно;
- поліпшити ефективність;
- задокументувати вірні вимоги.

Бізнес Аналітик у ІТ

Виділяємо основні області, в яких працюють бізнес-аналітики:

- Requirements Management (Управління вимогами)
- Research & Analysis (Дослідження і аналіз даних)
- Processes Engineering (Моделювання процесів)
- Modeling & Design (Проектування)
- Delivery (Впровадження)
- Consulting (Консалтинг)

Hard skills для бізнес-аналітика

	Управління вимогами	Аналіз даних	Моделювання	Проектування	Впровадження	Консалтинг
1. Базові компетенції	+	+	+	+	+	+
2. Теорії і техніки аналізу	+	+	+	+	+	
3. Основи бізнесу		+	+			+
4. Розроблення проектів			+	+		+
5. Документування	+	+	+	+	+	+
6. Допоміжні компетенції		+			+	+
7. Іноземні мови	?	?	?	?	?	?

Soft skills для бізнес-аналітика

	Управління вимогами	Аналіз даних	Моделювання	Проектування	Впровадження	Консалтинг
1. Базові компетенції	+	+	+	+	+	+
2. Аналітичні навички	+	+	+	+		+
3. Особистісні навички	+	+	+	+		+
4. Міжособистісні навички	+				+	+
5. Ділові навички		+	+		+	+

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ. ЛЕКЦІЯ ЗАВЕРШЕНА!

Факультет інформаційних технологій

Зимова школа із системного аналізу та штучного інтелекту

Тема: Бізнес аналіз сучасної галузі ІТ

ВИЯВЛЕННЯ, АНАЛІЗ І УПРАВЛІННЯ ВИМОГАМИ

Лектор: Малієнко Андрій Вікторович

Розробники: Малієнко А.В., НТУ «Дніпровська політехніка», Владико О.Б., НТУ «Дніпровська політехніка»,

Для студентів напрямів підготовки: 12 Галузь знань

Доступне для завантаження на сайті кафедри: Буде додано по завершенню зимової школи ситсемного аналізу та штучного інтелекту

Малієнко

Андрій Вікторович.

 Scopus ID: 56447019800

 ORCID ID 0000-0002-3165-9233

 Google Scholar

 maliienko.a.v@nmu.one

Доцент кафедри системного аналізу та управління НТУ
«Дніпровська політехніка», кандидат технічних наук.

Сфера наукових інтересів охоплює розробку і створення систем інтелектуальної підтримки прийняття рішень, систем штучного інтелекту, систем обробки і аналізу даних, розробку і створення баз даних та баз знань. На протязі останніх років ведеться широка діяльність в напрямку Електромобільної тематики, модернізація та удосконалення мережевого розташування зарядних станцій (математичний та прикладний апарат з використанням технології V2G, V2H).

Об'єктом прикладної діяльності:

Електромобільна тематика - підвищення ефективності й надійності роботи транспорту, вдосконалення мережі зарядних станцій та покращення електромереж окремих районів міст.

Створення концептуальних основ, моделей, методів і засобів, що формують базові засади управління проектами та програмами в умовах циклічної економіки в умовах ринкових відносин.

Владико

Олександр Борисович

 Scopus ID: 55522741200

 ORCID ID 0000-0001-9779-9565

 Google Scholar

 vladyko.o.b@nmu.one

Доцент кафедри системного аналізу та управління НТУ
«Дніпровська політехніка», кандидат технічних наук.

Коло наукових інтересів включає розробку і створення систем захисту хвостосховищ (відстійників відходів гірничого виробництва), систем керування на гірничих підприємствах, моделі видобування корисних копалин, використання методів системного аналізу на гірничих підприємствах.

Основний об'єкт прикладної діяльності – способи і методи видобутку корисних копалин з використанням сучасних методів бізнес аналізу, методів інформаційних технологій та технологій штучного інтелекту.

Вимога – це :

- якість, якій мають відповідати результати проекту (продукту або послуги);
- умова чи характеристика, необхідні замовнику для вирішення проблеми або досягнення цілі;
- умова чи характеристика, які мають бути задоволені системою або її компонентом відповідно до контракту, стандарту, специфікації і т. ін.;
- документоване подання зазначеної умови або характеристики.

Управління вимогами передбачає спілкування між членами проектної групи і зацікавленими сторонами, і адаптацію до змін у вимогах протягом всього проекту.

Завдання управління вимогами.

- 1) Дослідження
- 2) Аналіз здійсненності.
- 3) Дизайн зовнішнього вигляду
- 4) Розробка та впровадження
- 5) Завершення

Категорії вимог:

- бізнес-вимоги
- вимоги користувачів
- функціональні вимоги
- вимоги якості обслуговування
- припущення і обмеження
- вимоги реалізації

Щодо технічних ІТ проектів (особливо програмних продуктів), то категоризація вимог може бути подана в такому вигляді:

- Вимоги споживача
- Архітектурні вимоги – системної архітектури.
- Структурні вимоги – структура системи.
- Поведінкові вимоги – поведінка системи.
- Функціональні вимоги
- Нефункціональні вимоги
- Вимоги продуктивності
- Вимоги дизайну передбачають - технічний пакет даних та інструкції.
- Успадковані вимоги
- Розподілені вимоги

Аналіз вимог

Аналіз вимог включає три види діяльності:

- 1) Виявлення вимог – включає комунікації з користувачами для визначення їх вимог. Також це називають збором вимог.
- 2) Аналіз вимог – включає виявлення недоліків вимог (неточностей, неповноти, неоднозначностей чи суперечностей) і їх виправлення.
- 3) Запис вимог – передбачає документування в різних формах, таких як опис звичайною мовою, прецедентами, користувацькими історіями чи специфікаціями процесу.

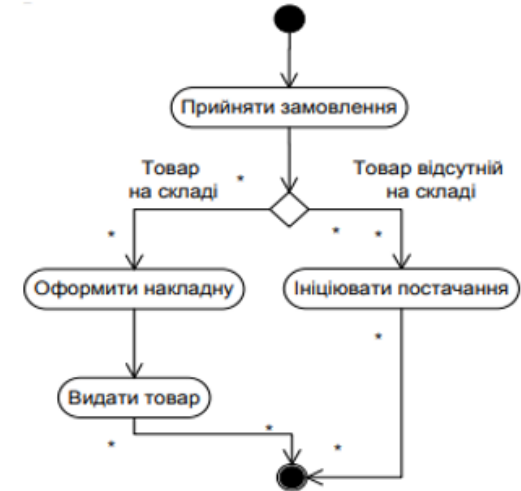
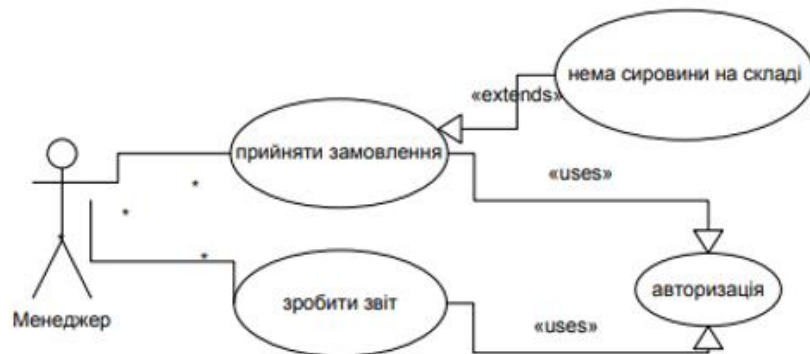
Аналіз вимог передбачає:

- 1) Визначення зацікавлених сторін
- 2) Інтерв'ю з зацікавленими сторонами
- 3) Спільні сесії розробки вимог
- 4) Документування вимог
- 5) Вимірювані цілі
- 6) Прототипи
- 7) Прецеденти

До проблем аналізу вимог можна віднести

- 1) Проблеми з зацікавленою стороною
- 2) Проблеми з інженерами/розробниками

Основи збору вимог: основні документи. 1. Vision документ. Vision документ – це стратегічний документ, який описує довгострокові цілі та бачення проекту чи продукту.

Як створити ефективний Vision документ

Крок 1: Визначте мету та місію проекту

Почніть із визначення основної мети та місії проекту.

Крок 2: Опишіть продукт.

Дайте короткий опис продукту, його основних функцій та характеристик.

Крок 3: Визначте цільову аудиторію.

Цільова аудиторія може бути сегментована за різними критеріями, такими як вік, стать, рівень доходу, освіта і т.д.

Крок 4: Перерахуйте ключові переваги.

Цільова аудиторія може бути сегментована за різними критеріями, такими як вік, стать, рівень доходу, освіта і т.д.

Крок 5: Проведіть конкурентний аналіз.

Цільова аудиторія може бути сегментована за різними критеріями, такими як вік, стать, рівень доходу, освіта і т.д.

Крок 6: Визначте основні вимоги.

Перерахуйте основні вимоги до продукту, які необхідно врахувати під час його розробки

Крок 7: Оцініть ризики та обмеження.

Перерахуйте основні вимоги до продукту, які необхідно врахувати під час його розробки

Специфікація системних вимог (SysRS) — це детальний документ, який визначає функціональні та нефункціональні вимоги до системи.

SysRS описує:

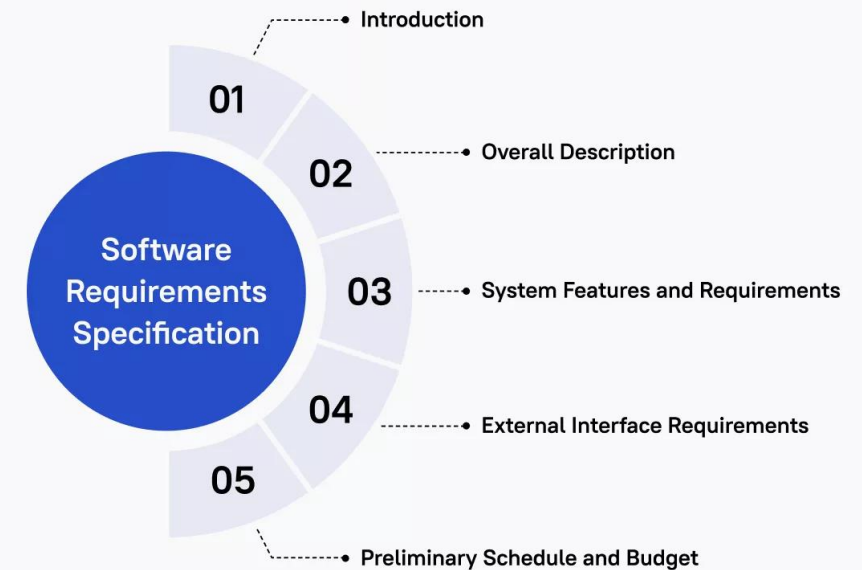
Функціональні вимоги: Що повинна робити система (наприклад, конкретні завдання, процеси чи операції).

Нефункціональні вимоги: як має працювати система (наприклад, продуктивність, безпека, зручність використання).

Системні обмеження: обмеження, такі як бюджет, терміни чи технології.

Вимоги до інтерфейсу: докладна інформація про те, як система взаємодіє з користувачами, іншими системами чи обладнанням.

Structure of Software Requirements Specification

Матриця простежуваності вимог (RTM) це документ або інструмент, який використовується в управлінні проектами, зокрема в розробці програмного забезпечення та системної інженерії, щоб забезпечити відстеження всіх визначених вимог протягом життєвого циклу проекту.

Проста версія матриці відповідності вимогам

Почніть з шаблону (ієрархічного і т.д.) або створіть свою власну матрицю відповідно до ваших уподобань і потреб.

Розподіліть вимоги на функціональні, нефункціональні, бізнес і т.д. і перерахуйте їх у першому рядку.

Надайте кожній вимозі унікальний ідентифікатор і чіткий опис у відповідних клітинках.

Для кожної вимоги визначте пов'язані з нею результати

Застосовуйте правила відображення, щоб розрізняти різні типи вимог.

ID вимоги	Тип вимоги	Опис	Джерело	Реалізація	Статус
FR-001	Функціональна	Завантаження банеру	Замовник	Модуль "Завантаження файлів"	Реалізовано
FR-002	Функціональна	Розрахунок бюджету реклами	Замовник	API "Розрахунок бюджету"	У розробці
NFR-001	Нефункціональна	Час на завантаження	Технічний лідер	Модуль "Оптимізація SQL-запитів"	Тестування
BR-001	Бізнес-вимога	Автоматизація	Замовник	Всі модулі	Реалізовано

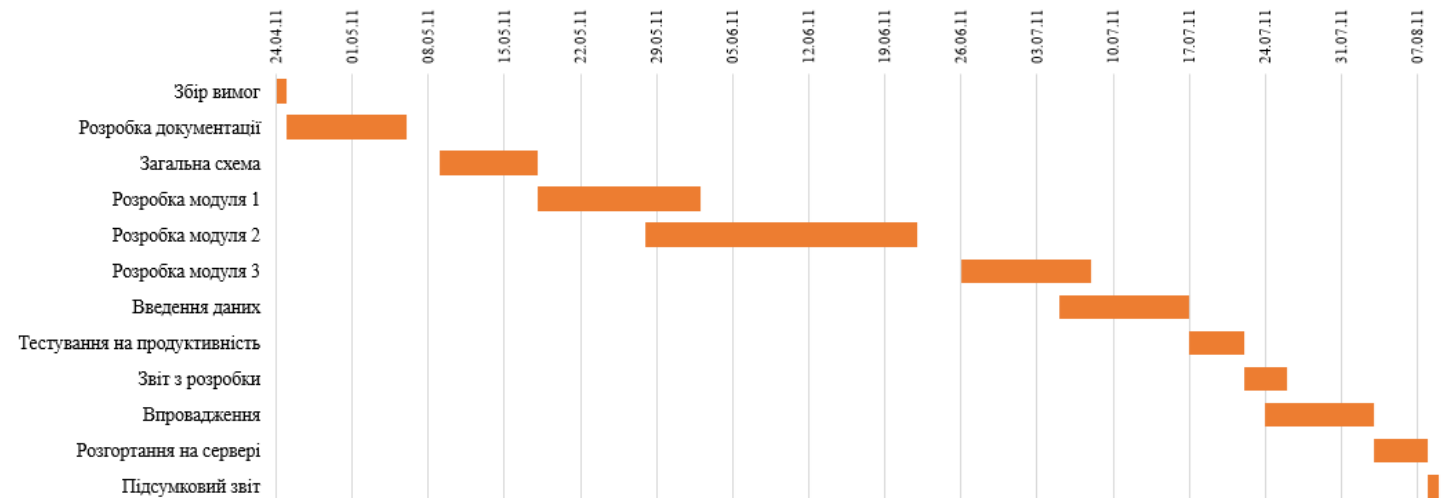

Створення діаграми Ганта.

1. Визначення переліку завдань, необхідних для реалізації проекту. Для зручності великі завдання необхідно розбити на маленькі підзадачі;
2. Оцінка тривалості кожного завдання в одиницях часу для виконання проекту (дні, тижні, місяці тощо);
3. Призначення виконавця та ресурсів для кожного завдання;
4. Визначення дати початку та термін виконання проекту;
5. Створення таблиць зі стовпцями для назв завдань, їх тривалості, дати початку та завершення, ресурсів та % виконаного обсягу робіт;
6. Розміщення завдань на часовій шкалі зі смугами;
7. Додавання візуального представлення залежності між завданнями за допомогою стрілок чи ліній;
8. Періодичне оновлення діаграми після завершення завдань, зміни тривалості їх виконання або залежностей.

Етап роботи	Етап проекту	Початок	Тривалість	Затримка	Кінець
Аналіз вимог	Збір вимог	24.04.2011	1	0	24.04.2011
Проектування	Розробка документації	25.04.2011	11	0	05.05.2011
Розробка	Загальна схема	09.05.2011	9	3	17.05.2011
	Розробка модуля 1	18.05.2011	15	0	01.06.2011
	Розробка модуля 2	28.05.2011	25	-5	21.06.2011
	Розробка модуля 3	26.06.2011	12	4	07.07.2011
	Введення даних	05.07.2011	12	-3	16.07.2011
Тестування	Тестування на продуктивність	17.07.2011	5	0	21.07.2011
	Звіт з розробки	22.07.2011	4	0	25.07.2011
Впровадження	Впровадження	24.07.2011	10	-2	02.08.2011
	Розгортання на сервері	03.08.2011	5	0	07.08.2011
	Підсумковий звіт	08.08.2011	1	0	08.08.2011

Висновок

Збір вимог — це компас, який направляє проекти до успішних результатів і рідко є одноразовою дією.

Це ітеративний процес, що розвивається разом із прогресом проекту.

Бізнес-аналітики повинні бути готові адаптувати та уточнювати вимоги, коли з'являються нові уявлення, змінюються потреби зацікавлених сторін або зміщуються обмеження проекту.

Як важлива зв'язуюча ланка між зацікавленими сторонами бізнесу та ІТ-розробниками, бізнес-аналітики володіють можливістю перетворювати абстрактні бізнес-проблеми на конкретні рішення.

Розуміння проекту, визначення проблеми та володіння ефективною комунікацією дозволяють бізнес-аналітикам досягати майстерності у зборі вимог і вести проекти до успіху.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ. ЛЕКЦІЯ ЗАВЕРШЕНА!

